

As secas chegaron a Galiza

As secas tamén chegan a Galiza, axudadas polo cambio climático, como a do outono do 2010. Veremos que solucións se lles dan.

IAGO LOJO, FRANCISCO LAMPÓN, JOSÉ CARLOS ROMERO. Marzo 2012.

A primavera de 2011 foi a máis seca dos últimos 50 anos, unha tendencia que continuou no verán dese mesmo ano, cando só destacaron as fortes choivas que afectaron ás Rías Baixas. Hai motivos para a alarma?

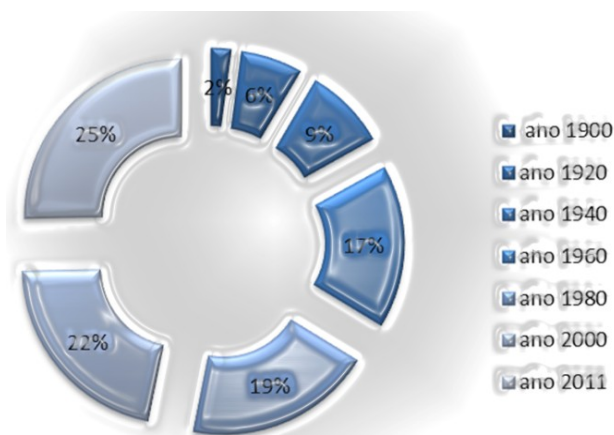
Unha das maiores ameazas ambientais no mundo é a desertización, relacionada coa perda da biodiversidade e co cambio climático, pois o aumento das temperaturas e a diminución das choivas son efectos da deforestación e o aumento das emisións de CO₂ á atmosfera. As previsións son que os períodos de seca van ser máis frecuentes e máis intensos cós actuais. Se non se levan a cabo políticas adecuadas, estímase que o 70% do planeta estará afectado pola seca en 2025 (agora achégase ao 50%).

Para a Península Ibérica, recentes informes científicos indicannos que os efectos da desertización van ser máis intensos que no resto de Europa, comezando unha “africanización do clima”. O cuarto meridional ten temperaturas medias iguais ás do norte de Marrocos hai vinte e cinco anos. Ademais, perdeuse o 85% da superficie dos glaciares pirenaicos. E prevese a diminución do 20% das precipitacións para 2100, co conseguente aumento da frecuencia e intensidade dos incendios. Unha negra situación, que afecta aos espazos naturais, aos cultivos agrícolas e a toda a poboación. Segundo Greenpeace, “as consecuencias ambientais, sociais e económicas da falta de previsión na xestión da auga serán dramáticas se non tomamos medidas urxentes. Os períodos de seca e escaseza converteranse en crónicos en boa parte da Península Ibérica”.

En partes de Galiza os solos poderían quedar desta forma se continúa a seca.

Aínda que Galiza non é o sur da península, o tempo rexistrado nos primeiros nove meses do 2011 caracterizouse por ser especialmente seco. Un informe presentado por Meteogalicia constatou que o período comprendido entre marzo e outubro dese ano foi o máis seco desde que se rexistran os datos climatolóxicos, agás o ano 1990. En outubro recolléronse en Galicia entre 5 e 10 litros por metro cadrado, cando o habitual é entre 200 e 250. Os encoros estiveron 16 puntos porcentuais por debaixo da súa capacidade, con respecto ao ano anterior. Moitas comunidades de usuarios víronse obrigadas a limitar o gasto de auga e en sectores clave da nosa economía como a agricultura producíronse perdas ao recoller as colleitas. Non se chegou a declarar a situación de emerxencia, pero crese que a situación non vai variar. Así o percibe a poboación: “Antes chovía bastante máis que agora”, asegura Maruja Santiago Ríos, veciña da Pobra do Caramiñal.

Grafica coa evolución do volume das augas das choivas.

Durante eses meses, desde a Consellería de Medio Ambiente fíxose un chamamento ao uso responsable da auga lembrando que se cada un dos galegos e galegas introducise nas súas rutinas pequenos xestos á hora de consumir, aforrariáanse ata 400 litros de auga ao día nunha vivenda. Por exemplo, asegurarse de que as billas non goteen evitaría a perda duns 30 litros ao día. Concellos como o de Pontevedra tamén lles pediron aos seus veciños que fíxesen un consumo responsable da auga e decidiron limitar a rega de parques e xardíns, así como medir o gasto industrial. Augas de Galicia, organismo dependente da Consellería, recomendou “lavar os dentes coa billa pechada, co que contribuiremos a aforrar 12 litros por minuto”. En relación coas tarefas domésticas, lembrou que “poñer o lavalouzas e a lavadora cando estean cheos implican un aforro de 80 litros de auga”. Tamén transmitiu outras indicacións, como regar nas horas de menos calor, é dicir, a primeira hora da mañá ou ao atardecer e seleccionar os sistemas de rego que máis se adapten aos obxectivos que se marquen.

Son medidas especiais ou habituais?

Realmente, foron moitos os lugares de Galiza nos que houbo restricións de consumo de auga, mesmo a través de bandos municipais, como no concello do Rosal. A Xunta mantivo unha especial atención á situación e aos caudais coa finalidade de poder activar medidas que garantisen o abastecemento. Así, Augas de Galicia convocou a mediados de outubro a Comisión Autónoma de Seguimento da Seca para facer un control coordinado das reservas de auga e desenvolver as actuacións necesarias. No caso de fallo no subministro, levaríanse a cabo unha serie de medidas, entre as que destacaban a chegada de auga mediante cisternas á poboación e a realización de obras hidráulicas de urxencia.

Mais, entidades sociais e políticas denunciaron a falta de previsión das institucións autonómicas, ao convocar tarde a Comisión. Tamén reclamaron que se acabe co mito de que en Galiza sobra auga e que se impulse a cultura da reutilización. Asociación ecoloxistas como ADEGA manifestaron que a situación debe tomarse como un problema ambiental non soamente cando se produce a seca e demandaron medidas a medio e longo prazo que permitan reducir o actual abuso de auga. “O problema só está de actualidade durante épocas de seca, pero cando chove dáse por solucionado, a pesar de que non vai a ser un fenómeno puntual”, indican desde ADEGA. Entre as propostas están reutilizar a auga da choiva e as augas grises (as lixeiramente sucias recollidas da bañeira, lavabos e lavadora) ou instalar mecanismos aforradores de auga en edificios públicos e de nova construción.

Porque se dentro de varios anos non varía o tempo, poderase dicir que o clima de Galicia é seco.